

Aiotko tehdä LOPPUTYÖN ?

Lohjanseudun kuvataidekoulun lopputyöohjeet

SYKSY 2021 ->

MIKÄ LOPPUTYÖ ON?

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa v. 2017 todetaan seuraavasti:
”Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö”

Lopputyö on oppilaan **itsenäisesti suunnittelema ja toteuttama taiteellinen kokonaisuus**. Se ilmentää tekijänsä taiteellisia vahvuuksia ja ilmaisuvoimaa sekä osoittaa omatoimisen työskentelyn valmiuksia.

Lopputyöhön kuuluu:

- Taiteellinen työ
- Kirjallinen osuus portfolion muodossa
- Osallistuminen lopputyöryhmään
- Osallistuminen lopputyönäyttelyyn
- Lopputyön esittely lopputyönäyttelyn yhteydessä

Lopputyön kirjallinen osuus eli portfolio on taiteellista työtä täydentävä ja kokoava sekä omaa ajattelua selkiyttävä ja eteenpäin vievä osio.

LOPPUTYÖN KÄYTÄNNÖT

Lopputyötä tekevä oppilas opiskelee syventävien opintojen ateljee-ryhmässä viikottain sekä tarpeen mukaan itsenäisesti.

Oppilaalla on koulun opettaja-kuntaan kuuluva lopputyön ohjaaja, joka auttaa tarvittaessa käytännön asioissa.

Kuvataidekoulusta saa lopputyöhön tarvittavat **perusmateriaalit** ja oppilas kustantaa itse tarvitsemansa **erityismateriaalit**. Jos oppilas hankkii itse

perusmateriaaleihin verrattavia materiaaleja, niitä voi laskuttaa kuvataidekoululta **ohjaajan harkinnan mukaan**. Materiaali-kysymykset on syytä pohtia ohjaajan kanssa ajoissa etukäteen; ei jälkikäteen!

Lopputyö on osa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opintoja. Päättötodistuksen em opinnoista saa, kun 1300 tunnin oppimäärä on suoritettu.

MILLOIN LOPPUTYÖN VOI TEHDÄ?

Lopputyö on osa syventäviä opintoja. Niihin siirrytään aikaisintaan 15-vuotiaana.

Lopputyö on laaja kokonaisuus, jonka itsenäinen toteuttaminen vaatii tekijältään vahvaa sitoutumista ja pitkäjänteistä työskentelyä.

Opettajat auttavat pohdinnoissa sopivasta ajankohdasta ja lopputyön sisällöstä.

MITEN TOIMIT, KUN HALUAT ALOITTA?

Valitse itsellesi ateljee-ryhmä, jossa työskentelet lukuvuoden ajan. Ryhmä valitaan niin, että sitä opettaa se opettaja, joka myös ohjaa päättötyötäsi.

Voit aloittaa lopputyön myös kesken lukuvuotta, mutta kannattaa suunnitella aikataulua ja työskentelyn etenemistä yhdessä ohjaajan kanssa. Muista myös pyytää valitsemaasi opettajaa lopputyösi ohjaajaksi. Tämä ei tapahdu automaattisesti.

Mieti lopputyösi aihetta rauhassa. **Pohdi omia vahvuuksiasi ja mieltymyksiäsi kuvataiteen parissa.** Mikä on sinulle luontevinta, minkä hallitset parhaiten? Mitä haluat päättötyölläsi ilmaista?

HYVÄ TYÖSUUNNITELMA ON TÄRKEÄ!

Hyvä työsuunnitelma auttaa työskentelyyn ryhtymisessä ja työn valmiiksi saattamisessa.

Mieti huolella mitä todella haluat tehdä. Valitse sellainen aihe ja tekniikka, joiden parissa pärjää itsenäisesti. Mieti myös aikataulujasi niin, että säännöllinen viikoittainen työskentely on mahdollista. Lopputyö ei ole yleensä vain uusien tekniikoiden opettelua vaan mieluummin jo hallitsemiesi taitojen hyödyntämistä **oman ilmaisuuden välineenä**.

Muista kuitenkin, että työsuunnitelma on lähtökohta ja se mitä oikeasti tapahtuu onkin eri juttu.

Portfolion laatimiseen on erillinen ohjeistus, joka löytyy kuvataidekoulun nettisivuilta otsikon LOPPUTYÖ alta sekä tämän vihkosien lopusta.

LOPPUTYÖN OHJAAJA

Lopputyön tekijällä on koulun opettajakuntaan kuuluva lopputyön ohjaaja, joka ohjaa ja tukee lopputyön tekijää tarpeen mukaan sekä käytännön ongelmissa että työn eri vaiheissa.

Lopputyön tekijä työskentelee ohjaajansa ateljee-ryhmässä, jolloin ohjaustilanteisiin on mahdollisuus säännöllisesti. Kuitenkin tulee huomioida työpajaryhmän opetustilanne ja opettajan mahdollisuudet kulloinkin irrottautua muun ryhmän parista.

Lopputyön ohjaaja myös arvioi valmiin lopputyön kirjallisesti. Hän huolehtii lopputyön arvioimisesta ulkopuolisella arvioijalla, joka valitaan yhteisymmärryksessä lopputyön tekijän kanssa.

Lopputyön ohjaaja osallistuu tarvittaessa lopputyönäyttelyn suunnitteluun ja ripustamiseen. Hän on myös paikalla esittelytilaisuudessa.

LOPPUTYÖRYHMÄ

Lopputyöryhmään osallistuvat kaikki kunakin vuonna kuvataidekoulussa lopputyötä tekevät oppilaat.

Lopputyöryhmän vetäjä suunnittelee aikataulun ja ilmoittaa tapaamisista oppilaille. Kokoontumisia on noin 4-6 / lukuvuosi. Tapaamisiin kutsutaan kaikki Ateljee-vaiheessa olevat oppilaat, vaikka he eivät vielä lopputyötä tekisikään.

Lopputyöryhmässä tutustutaan lopputyökäytäntöihin, käydään yhdessä läpi työsuunnitelmia, pidetään välikritiikkejä ja työstetään portfolioita. Ryhmä tekee tilanteen salliessa lukuvuoden aikana myös taidenäyttelyretken, yleensä kohteena on ollut Helsinki.

Lopputyöryhmän vetäjä suunnittelee ja organisoi yhdessä oppilaiden ja lopputöiden ohjaajien kanssa lopputyönäyttelyn ja esittelytilaisuuden. Lopputyönäyttely ripustetaan lopputyöryhmän yhteisvoimin, kaikkien läsnäolo on pakollinen. Lopputyöryhmästä löytyy yleensä myös näyttelyjulisteen ja kutsukorttien suunnittelija tai suunnittelijat.

LOPPUTYÖNÄYTTELY JA LOPPUTYÖN ESITTELYTILAISUUS

Lopputyönäyttely järjestetään pääsääntöisesti kevätlukukauden loppupuolella, mutta myös muut näyttelyajat ovat mahdollisia. Lopputyönäyttelyn suunnittelevat ja toteuttavat yhteistyössä lopputöiden tekijät, lopputyöryhmän ohjaajat ja tarvittaessa lopputöiden ohjaajat.

Lopputöiden tekijät esittelevät työnsä näyttelyn yhteydessä järjestettävässä esittelytilaisuudessa. Esittely tarkoittaa lopputyön tekijän lyhyehköä (10-15 min.) puheenvuoroa, jossa hän kertoo lopputyönsä vaiheista. Paikalla ovat vähintään lopputyön ohjaaja ja ulkopuolinen arvioija. Esittelytilaisuus on

keskusteleva ja voidaan poikkeuksellisesti tilanteen vaatiessa järjestää myös etäyhteyksin.

LOPPUTYÖN ARVIOINTI

Lopputyössä arvioinnin kohteena on taiteellinen työ ja siihen liittyvä kirjallinen osuus eli portfolio. Huomion kohteena on myös oppilaan kyky esitellä ja arvioida omaa työprosessiaan ja teostaan.

Lopputyön arvioi kaksi arvioijaa kirjallisesti. Toinen arvioija on lopputyön ohjaaja ja toinen ulkopuolinen arvioija, joka on työn edustaman kuvataiteen alan ammattilainen. Arvioijat tutustuvat lopputöihin ennen esittelytilaisuutta. Esittelytilaisuuden jälkeen arvioijat tekevät kirjalliset arviot.

Kirjalliset arviot tulevat liitteeksi lopputyöstä annettavaan todistukseen. Ne ovat myös päättötodistuksen liitteenä.

Arvioinnin tehtävä on innostaa ja kannustaa nuorta jatkamaan kuvataideharrastusta sekä auttaa kehittymään kuvantekijänä. Lopputyön arviointikriteerit ovat työn alla ja tulevat tiedoksi mahdollisimman pian.

ARVIOINNIN OIKAISEMINEN

Arvioinnin oikaisemisessa noudatetaan valtakunnallisia ohjeita, jotka on määritelty asetuksessa taiteen perusopetuksesta 6.11.1998/813. Arvioinnin oikaisua haetaan kirjallisesti rehtorilta viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun oppilas on saanut arvion tiedoksi.

LOPPUTYÖN JÄLKEEN?

Lopputyö on osa syventäviä opintoja. Voit jatkaa opintoja ATELJEE-ryhmässä lopputyön esittelyn jälkeen, kuten aiemminkin.

Jos haluat **päättötodistuksen** taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista kuvataiteessa, syventäviä opintoja tulee olla 500 tuntia (sis. lopputyön) ja koko oppimäärän opintoja (perusopinnot ja syventävät opinnot) 1300 tuntia. Muutoin saat opinnoista pyytäessäsi osallistumistodistuksen.

LISÄTIETOJA

Voit kysyä lisää kaikilta kuvataidekoulun opettajilta, lopputyöryhmän vetäjiltä, ja rehtorilta. Kaikki lopputyöhön liittyvät ohjeistukset löytyvät kuvataidekoulun nettisivuilta LOPPUTYÖ-otsikon alta. Siellä on myös kuvagalleria vuosien varrella Lohjan kuviksella tehdyistä lopputöistä.

TÄRKEINTÄ LOPPUTYÖSSÄ...

...on, että nautit taiteellisesta työskentelystä! Aseta rima sopivan korkealle, pyydä apua tarvitessasi ja anna innostuksen viedä mennessään;)

LOPPUTYÖN PORTFOLIO

Portfolio on lopputyön kirjallinen osuus.

Se on taiteellista työtä täydentävä ja kokoava sekä omaa ajattelua selkiyttävä ja eteenpäin vievä osio. Se voi myös olla oleellinen taiteellista työtä selventävänä tai työskentelyprosessia selittävänä osiona.

Portfoliossa tekijä esittelee työskentelyprosessinsa vaiheet ensi ideasta valmiiseen työhön. Kannattaa muistaa, että sinä olet lopputyösi asiantuntija ja johdattelet lukijan teoksesi

Portfolion tarkoitus on, että päättötyön tekijä palaa valmiin työn äärellä arvioimaan työskentelyprosessia ja sen onnistumista sekä päättötyön antia itselleen.

Tässä muutamia kautta aikojen tehtyjä päättötöitä / lopputöitä Lohjanseudun kuvataidekoulun kuvakokoelmista. Voit käydä katsomassa lisää kuviksen nettisivujen LOPPUTYÖ –kansioista www.lohjanseudunkuvataidekoulu.fi .

PORTFOLION MUOTO

Portfolion voi tehdä monella tapaa: perinteisesti teksti-kansiona, videona, sarjakuvana, haastattelu-taltiointina, blogi-kirjoituksena... Mieti mikä on sinulle luontaisin tapa käsitellä ja selkiyttää ajatuksiasi.

Portfolio tehdään **kahtena kappaleena**, joista toinen jää kuvataidekoululle ja toinen tekijälle. Portfolio voi mukaila päättötyön visuaalista maailmaa tai olla perinteisemmin vihko- tai kirjamainen (maksimikoko A3) - kuitenkin pyrkimys on tässäkin persoonalliseen ilmaisuun.

Kannessa (tai muulla tavalla) tulee näkyä lopputyön tekijän nimi, lopputyön nimi ja aihealue sekä teksti Lohjanseudun kuvataidekoulun lopputyö ja työn valmistumisen vuosiluku.

Esimerkiksi: *Kaisla Keraamikko*
Heijastuksia / keraaminen veistos
Lohjanseudun kuvataidekoulun lopputyö 2020

Voit käyttää kuviksen tietokoneita, skanneria ja printtereitä. Neuvottele opettajasi kanssa, jos väriprinttejä alkaa kuluu reilusti...

PORTFOLION SISÄLTÖ

Valitse **näkökulma - punainen lanka** - jonka puitteissa tarkastelet lopputyöprosessiasi. Lähestytkö aiheitasi taidehistoriallisesta näkökulmasta: mitä muuta on tehty saman aihepiirin tiimoilta? Vai syvennytkö käyttämäsi tekniikkaan? Voit pohdiskella myös henkilökohtaisemmin, mikä on aihealueen sisällöllinen merkitys sinulle.

Kuvamateriaali elävöittää tekstiä. Käytä aiheeseesi liittyviä oheismateriaaleja, omia luonnoksia ja valokuvia työprosessin eri vaiheista. **Muista siis dokumentoida** työskentelyäsi alusta alkaen!

Pyri tekstissä aitoon itsearviointiin eli **tuot rehdisti esiin onnistumiset ja hankaluudet pohdiskellen niiden syitä ja seurauksia**. Näin portfolion laatimisesta on eniten iloa ja hyötyä sinulle itsellesi.

VINKKEJÄ PORTFOLION ALOITTAMISEKSI

Muista koko ajan myös perustella kertomasi. Kysy koko ajan miksi ja vastaa siihen. Kumpi kertoo sinulle enemmän:

Työskentely oli välillä vähän hankalaa, mutta onnistui sitten kuitenkin.

Muottitekniikka tuotti hankaluuksia, koska valusavi kuivui odottamattoman hitaasti. Pelastin tilanteen viemällä muotit kuivamaan uunihuoneen lämpöön, jolloin sain valumukit kipsimuotista nopeammin irroitettua.

- Mitkä olivat työni lähtökohdat?
- Miksi minä tein juuri tällaisen lopputyön?
- Mitä haluan työlläni ilmaista
- Toteutuiko työsuunnitelmani ?
- Miten hallitsin työskentelyprosessin?
- Miltä itsenäinen työskentely tuntui, miten se sujui?
- Mikä oli hankalaa työskentelyprosessissa?
- Miten ratkaisin ongelmatilanteet?
- Mitä opin?
- Mitä tekin toisin, jos olisin vasta aloittamassa?
- Mitä mieltä olen valmiista työstä?
- Mihin olen erityisen tyytyväinen?
- Miten arvioin päättötyötäni suhteessa omaan historiaani kuvataideopintojen parissa?
- Päättötyöni ja taide?
- Miten tästä eteenpäin päättötyön valmistuttua?

MADALLA KYNNYSTÄ

Esipuhe / Esittele lyhyesti päättötyösi ja kommentoi tunnelmia valmiin työprosessin äärellä.

Työprosessin esittely / Päättötyösi lähtökohdat, miten ja miksi aloitit, mitä tapahtui

Teokseni ja taidemaailma /

Kerro punaisesta langastasi, jonka johdattamana olet lähestynyt työprosessia ja kuvataidetta. Esittele innoittajiasi / esikuviasi taiteen kentältä. Muista kuitenkin koko ajan, että teksti kertoo lopputyöstäsi... ei vain lempitaiteilija-luettelointia...

Itsearviointi / Oma arvio päättötyöstäsi ja työprosessista (osa tästä tulee varmasti jo esille aiemmin, mutta mitä ajattelet, kun katsot valmista teosta ja mietit työprosessia).

Tulevaisuus / Miten tästä eteenpäin taiteen parissa ja muutoinkin?

Johdata lukija työprosessiin samaa tietä, jota sinäkin kuljit. Muista kuitenkin, että lukija ei välttämättä tiedä aiheesta mitään etukäteen. Vältä myös luettelointia tyyliin ”ensin mä tein sitä ja sit mä tein tätä...” **Pohdi asioiden syitä ja seurauksia!**

Käytä runsaasti kuvamateriaalia niin, että viittaat tekstissä kuviin. Kun ne tunnetusti kertovat monesti enemmän kuin sanat...

Jos tuntuu hankalalta, ei hätää! Pyydä apua ohjaajaltasi tai lopputyöryhmän vetäjiltä.